

sanak. Délután egy órákor elváltak, a jelentés szerint „a Csendőröknek 6 frt. 30 krajcárt o. é. ajándékoztak, őket összecsókolták, a Csendőrök Döme föld felé indulva, a fegyveres csavargók pedig a faluba mentek be, - azonban a Csendőrök az ispánlak mögött, a gabonák közti úton a falu felé visszatértek és a falu alsó végén bementek”. Patkóék észlelték a veszélyt, és tűzharcba keveredtek a hatósági kezegekkel. „Roham közben két Csendőr lelövetett, - egyik csendőr lelövése után is egyik rablóval megvívott, annak balcombját szuronyal megsértette, melyen a csavargó még jobban felbőszülve, szuronyos fegyverét kezéből kiragadta s maga fegyverével agyonverte.”

A pördeföldi kocsmánál lelőtt Langhammer Kelemen és Arthoffer Mátyás csendőrök emlékművéről 1944-es könyvében Gönczi fényképet közölt. Gyilkossággal tetézte bűneit a Patkó-banda 1862 júniusában Surdon is, ahol Klein Farkas urasági gazdát fiával együtt agyonlőtték. November 12-én Czapó Gottfried mozgói plébánost gyilkolták meg rablás közben.

Nem túlzás azt állítani, hogy Patkóék a fél Dunántúlt rettegésben tartották. Dalmát- és Tótország helytartója Eszéktől felfelé őrcsapatokat állított fel, hogy a banda beszívargását megakadályozza, Mérey István Somogy megyei főispáni helytartó pedig a Dráva partján, Révfaluig tartott fenn katonaságot, hogy a megye határai közé szorítsa őket. Bár a Patkó-banda szlavóniai rablásait így meg tudták akadályozni, a zalai táj lakóit állandó veszély fenyegette.

Halálának körülményei nem tisztázottak. Egykori betyártársa, Soromfai József azt mondta Hegyessy János egykori szigetvári szolgabírónak, hogy a banda a Nagykanizsa melletti Galamboknál vadászkatonákkal ütközött meg, Patkó súlyos sebet kapott, de társai magukkal hurcolták. A Keszthelytől nem messze eső Fenékpusztán sebe üszkösödni kezdett, és saját kívánságára, alvezére, Bergán Jancsi agyonlőtte, majd a helyszínen eltemette. Vikár Béla közlése szerint viszont Kiskomáromban temették el Patkó Jancsit, állítólagos sírját maga is látta. Unokája szerint viszont a Somogy megyei Pogányszentpéteren nyugszik.

Patkó Bandi kétségkívül kegyetlen, bosszúálló rabló volt, de sok történet kering adományozó kedvéről is. Hiteles adatok szerint következetes kegyetlenséggel torolta meg sérelmeit, saját társait sem kímélte, de előfordult, hogy megkegyelmezett áldozatainak. Szerette az italt, mulatozást, a bűnesetek hatósági leírása gyakran csárdai környezetben kezdődik vagy végződik.

Öccséhez, Patkó Pistához nem fűződik annyi rablás, a régi öregek szerint Jancsi híresebb betyár volt. Eleinte bátyja bandájában említették a nevét, majd különvált, és új társakat toborzott. Állandó segítői Balassa Jóska, Körgyi Jancsi, Próféta, Csikal, Banyó, Virrasztó Péter, Kánya Péter, kiegészítő emberei Nád Jancsi, Ferus Ferkó, Szombat Ferkó. Az új vezér, Patkó Pista másfél évig járta Somogy északkeleti részét, de bandájával átcsapott Tolna, Vas, Baranya megyébe is. 1861-es híres sitkei rablásukról ének is született. Ők is előszeretettel fosztogattak papokat, zsidókat. A tabi Razga Lajos plébános tolvajlás gyanúja miatt elbocsátotta juhászát, járandóságát nem adta ki, és megfenyegette, hogy ne merjen bosszút állni, mert az ablakon keresztül lelövi. Patkó Pista fél évvel később bandájával rajtaütött a plébánoson, megkötözték, elvették háromszáz forintját, puskáját, lovait, sőt a házban talált sonkát is